

**Υπόθεση C-427/22**

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

**Ημερομηνία καταθέσεως:**

28 Ιουνίου 2022

**Αιτούν δικαστήριο:**

Varhoven kasatsionen sad (Βουλγαρία)

**Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:**

21 Ιουνίου 2022

**Κατηγορούμενος:**

BG

**Εκπρόσωπος της εισαγγελικής αρχής:**

Varhovna kasatsionna prokuratura

**Αντικείμενο της κύριας δίκης**

Αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου κατά αποφάσεως δευτεροβάθμιου δικαστηρίου με την οποία επικυρώθηκε καταδίκη που επιβλήθηκε από πρωτοβάθμιου δικαστήριο. Με την απόφαση αυτή φυσικό πρόσωπο καταδικάστηκε σε τριετή στερητική της ελευθερίας ποινή και σε δήμευση μέρους της περιουσίας του για την τέλεση του αδικήματος της κατ' επάγγελμα διενέργειας τραπεζικών πράξεων χωρίς την απαιτούμενη άδεια (τη λεγόμενη «τοκογλυφία»). Το πρόσωπο φέρεται να έχει χορηγήσει σε δύο πρόσωπα επτά δάνεια συνολικού ύψους 1 030 βουλγαρικών λέβα [στο εξής: BGN] (περ. 525 ευρώ) και να έχει εισπράξει τους επ' αυτών τόκους.

**Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως**

Αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 267 ΣΛΕΕ για την ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 1, σημεία 1 και 42, του κανονισμού αριθ. 575/2013. Ζητείται η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως να υπαχθεί στην

επείγουσα προδικαστική διαδικασία του άρθρου 107 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

### **Προδικαστικά ερωτήματα**

1. Έχει ο ορισμός του πιστωτικού ιδρύματος που περιλαμβάνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1, του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 την έννοια ότι η χρηματοδότηση των χορηγούμενων πιστώσεων πρέπει να γίνεται αποκλειστικά από καταθέσεις ή άλλα επιστρεπτέα κεφάλαια που το ίδρυμα αποδέχθηκε από το κοινό ή το πιστωτικό ίδρυμα δύναται να χορηγεί πιστώσεις χρηματοδοτούμενες και από κεφάλαια προερχόμενα από άλλες πηγές;

2. Πώς πρέπει να ερμηνεύεται το περιεχόμενο της «πράξη[ς], οποιασδήποτε μορφής, των αρχών, από την οποία απορρέει το δικαίωμα άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας» που διαλαμβάνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 42, του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 και περιλαμβάνει το εν λόγω περιεχόμενο τόσο το καθεστώς εγκρίσεως δια χορηγήσεως αδείας λειτουργίας όσο και το καθεστώς εγκρίσεως δια καταχωρίσεως σε μητρώο όσον αφορά τις πιστωτικές εργασίες;

### **Διατάξεις του διεθνούς δικαίου**

Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπογράφηκε στις 4 Νοεμβρίου 1950 στη Ρώμη – άρθρο 6, παράγραφος 1.

### **Διατάξεις της νομοθεσίας και νομολογία της ΕΕ**

Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ)– άρθρο 6, παράγραφος 3.

Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 1, στο εξής: κανονισμός) – αιτιολογική σκέψη 5, άρθρο 4, παράγραφος 1, σημεία 1, 26 και 42.

Οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών

ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/EK και για την κατάργηση των οδηγιών 2006/48/EK και 2006/49/EK (EE L 176 της 27.6.2013, L 176, σ. 338, στο εξής: οδηγία) – αιτιολογικές σκέψεις 2, 42 και 97, άρθρο 3, παράγραφος 1, σημεία 1 και 22, άρθρο 9, παράγραφος 1, άρθρο 34, παράρτημα I, σημεία 1 και 2.

### **Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου**

Nakazatelno-protsesualen kodeks (κώδικας ποινικής δικονομίας, στο εξής: NPK) – άρθρο 24, παράγραφος 1, σημείο 1, άρθρο 347, παράγραφος 1, άρθρο 348, παράγραφος 1, σημείο 1 και παράγραφος 2, άρθρο 354 παράγραφος 1, σημεία 1, 2 και 4 και παράγραφος 2, σημείο 2.

Nakazatelen kodeks (ποινικός κώδικας, στο εξής: NK) – άρθρο 54, παράγραφος 1, άρθρο 252, παράγραφος 1.

«Άρθρο 252. ... (1) ... Όποιος, χωρίς να διαθέτει άδεια προς τούτο, διενεργεί κατ' επάγγελμα τραπεζικές, ασφαλιστικές ή άλλες χρηματοοικονομικές πράξεις, παρέχει υπηρεσίες πληρωμών ή εκδίδει ηλεκτρονικό χρήμα, για τις οποίες απαιτείται άδεια, τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή από τρία έως πέντε έτη και δήμευση του ημίσεος της περιουσίας του κατ' ανώτατο όριο.»

Zakon za kreditnite institutsii (νόμος περί πιστωτικών ιδρυμάτων, στο εξής: ZKI) – άρθρο 2, παράγραφος 1, άρθρο 3, παράγραφος 1, σημεία 1, 2 και 3, άρθρο 3a, παράγραφοι 1-5, άρθρο 13, παράγραφος 1, άρθρο 24, παράγραφος 1, Dopolnitelni razporedbi (συμπληρωματικές διατάξεις), άρθρο 1, σημεία 4 και 36.

Zakon za bankite i kreditnoto delo (νόμος περί τραπεζών και πιστωτικών δραστηριοτήτων) (καταργήθηκε) – άρθρο 1.

Zakon za bankite ot 1997 (νόμος περί τραπεζών 1997) (καταργήθηκε) – άρθρο 1, παράγραφος 5.

Zakon za zadalzheniata i dogovorite (νόμος περί ενοχικών σχέσεων και συμβάσεων) – άρθρο 240.

Naredba № 26 ot 23 april 2009 g. za finansovite institutsii (διάταγμα αριθ. 26 της 23ης Απριλίου 2009 περί χρηματοδοτικών ιδρυμάτων) – άρθρο 2, παράγραφος 1.

### **Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας**

- 1 Από τον Απρίλιο του 2016 έως τον Σεπτέμβριο του 2017 ο BG ήταν μέλος του δημοτικού συμβουλίου της Knezhza, του δήμου Pleven. Στην περιοχή ήταν γνωστό ότι ο BG δάνειζε εντόκως χρηματικά ποσά σε μετρητά σε άτομα που βρίσκονταν

σε κατάσταση ανάγκης, αυτό δε φέρεται να έχει καταθέσει ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου μεγάλος αριθμός μαρτύρων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονταν και ορισμένοι που είχαν λάβει παρόμοια δάνεια. Από την ποινική διαδικασία δεν προκύπτει καμία ένδειξη ότι ερευνήθηκαν οι εν λόγω περιπτώσεις και ότι ο BG διώχθηκε και για αυτές. Η κατηγορία αφορά αποκλειστικά τα δάνεια που είχαν ληφθεί από τις μάρτυρες KM και VC.

- 2 Η KM κατέθεσε ότι το παιδί της ήταν άρρωστο και ότι η ίδια αντιμετώπιζε οικονομικές δυσχέρειες. Σύμφωνα με την ίδια, πληροφορήθηκε ότι ο BG χορηγούσε έντοκες πιστώσεις μετρητών. Τον Νοέμβριο του 2016 η KM φέρεται να έλαβε από αυτόν δάνειο 100 BGN, το οποίο όφειλε να επιστρέψει εντός μηνός, πλέον τόκων 50 BGN.
- 3 Ως εξασφάλιση για αυτό, ο BG φέρεται να έλαβε τη χρεωστική κάρτα για τον τραπεζικό λογαριασμό της KM και τον οικείο κωδικό αριθμό PIN. Τον ίδιο μήνα, η KM φέρεται να επέστρεψε 150 Leva στον BG. Κατά την περίοδο από τον Νοέμβριο έως τον Δεκέμβριο του 2016, η KM έλαβε από τον BG δύο ακόμα δάνεια, το πρώτο ύψους 100 BGN πλέον τόκων 50 BGN και το δεύτερο ύψους 30 BGN, πλέον τόκων 30 BGN.
- 4 Στις 16 Δεκεμβρίου 2016 ο BG φέρεται να έκανε ανάληψη ποσού 150 BGN με τη χρεωστική κάρτα της KM και η KM να του επέστρεψε το υπόλοιπο ποσό των 60 BGN σε μετρητά. Στη συνέχεια, η KM ζήτησε από την τράπεζα τη φραγή της χρεωστικής κάρτας της, καθόσον ο BG φέρεται να αρνήθηκε να της την επιστρέψει, με τη δικαιολογία ότι κατά τη γνώμη του εξακολουθούσε να του οφείλει χρήματα.
- 5 Και η VC κατέθεσε ότι είχε ανάγκη από χρήματα. Πληροφορήθηκε ότι ο BG χορηγούσε έντοκες πιστώσεις μετρητών και ήρθε σε επαφή μαζί του. Τον Απρίλιο του 2016 η VS φέρεται να έλαβε από εκείνον δάνειο ύψους 200 BGN, επιβαρυνμένο με μηνιαίο τόκο ύψους 80 BGN. Όπως κατέθεσε, ο BG έλαβε τη χρεωστική κάρτα για τον τραπεζικό λογαριασμό της ως εξασφάλιση για την επιστροφή των χρημάτων πλέον τόκων.
- 6 Επί οκτώ μήνες, η VC φέρεται να έχει καταβάλει στον BG μόνον τους μηνιαίους τόκους του δανείου. Στη συνέχεια, φέρεται να έχει λάβει από τον BG τρεις φορές –ήτοι τον Δεκέμβριο του 2016, τον Ιανουάριο του 2017 και τον Σεπτέμβριο του 2017– δάνεια ύψους 200 BGN με τον ίδιο μηνιαίο τόκο ύψους 80 BGN έκαστο.
- 7 Η VS ισχυρίστηκε ότι, αφού πιστώθηκαν τα χρήματα στον τραπεζικό λογαριασμό της, πήγε μαζί με τον BG σε ένα μηχάνημα αυτόματων συναλλαγών, έκανε ανάληψη των χρημάτων της με τη χρεωστική κάρτα, κατέβαλε στον BG το σύνολο του ποσού του δανείου που οφειλόταν για τον εν λόγω μήνα, κράτησε τα υπόλοιπα χρήματα της ανάληψης για τον εαυτό της και παρέδωσε τη χρεωστική κάρτα της στον BG.

- 8 Στις 5 Δεκεμβρίου 2017 η VC υπέβαλε έγκληση κατά του BG ενώπιον της εισαγγελικής αρχής του δήμου Pleven και ζήτησε τη φραγή της χρεωστικής κάρτας.
- 9 Με απόφαση της 1ης Οκτωβρίου 2020 το Plevenski okrazhen sad (περιφερειακό δικαστήριο Pleven, Βουλγαρία) έκρινε ένοχο τον BG διότι από τον Απρίλιο του 2016 έως τον Σεπτέμβριο του 2017 ως φυσικό πρόσωπο διενεργούσε κατ' επάγγελμα τραπεζικές πράξεις χωρίς να διαθέτει άδεια προς τούτο βάσει του ΖΚΙ, χορήγησε δε σε δύο πρόσωπα επτά πιστώσεις μετρητών, συνολικού ύψους 1 030 BGN (περίπου 525 ευρώ) έναντι καταβολής τόκων.
- 10 Ακολούθως, βάσει του άρθρου 252, παράγραφος 1, του ΝΚ καταδικάστηκε σε στερητική της ελευθερίας ποινή τριών ετών, η οποία αναστάλη για περίοδο τεσσάρων ετών, καθώς και σε δήμευση του ενός έκτου δύο ακινήτων κειμένων στην πόλη Knezhza και δύο οχημάτων που βρίσκονταν στην κυριότητά του.
- 11 Κατά της αποφάσεως του ποινικού δικαστηρίου, ο BG άσκησε έφεση ενώπιον του Apelativen sad – Veliko Tarnovo (εφετείου Veliko Tarnovo, Βουλγαρία), το οποίο επικύρωσε την πρωτόδικη απόφαση με απόφαση της 15ης Απριλίου 2021.
- 12 Ο BG προσέβαλε την τελευταία αυτή απόφαση ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.

#### **Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης**

- 13 Στην κατ' έφεση δίκη ο BG ισχυρίστηκε ότι εξ ορισμού η πράξη του δεν συνιστά το ποινικό αδίκημα του άρθρου 252, παράγραφος 1, του ΝΚ. Κατά την άποψή του, στον ΖΚΙ δεν διαλαμβάνεται νομικός ορισμός του όρου «τραπεζικές πράξεις». Υποστηρίζει ότι το κύριο χαρακτηριστικό της δραστηριότητας των τραπεζών συνίσταται στην αποδοχή από το κοινό καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων, με τα οποία χρηματοδοτείται η παροχή πιστώσεων και ότι η εν λόγω δραστηριότητα υπάγεται σε καθεστώς χορήγησης άδειας λειτουργίας. Αν από χρηματοδοτικά ιδρύματα ή φυσικά πρόσωπα χορηγούνταν κατ' επάγγελμα χρηματικά ποσά τα οποία αυτά δεν είχαν αποδεχθεί από το κοινό ως καταθέσεις, κατά παράβαση ρυθμίσεως που παρεκκλίνει της ρυθμίσεως περί χορηγήσεως άδειας λειτουργίας (ρυθμίσεως βασισμένης στην εγγραφή σε μητρώα, στην δήλωση ή γενικής ρυθμίσεως), τούτο δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί διενέργεια τραπεζικών πράξεων χωρίς την οικεία άδεια.
- 14 Στο πλαίσιο της αναιρετικής διαδικασίας, ο BG ζήτησε από το αιτούν δικαστήριο να ασκήσει την αρμοδιότητα που του απονέμεται από το εθνικό δίκαιο και να τον κηρύξει αθώο, δεδομένου ότι δεν αποδείχθηκε ότι χορηγούσε δάνεια έναντι καταβολής τόκων.
- 15 Ο εισαγγελέας που μετείχε στην κατ' έφεση δίκη δεν διατύπωσε γνώμη επί του ισχυρισμού του BG ότι δεν διέπραξε το αδίκημα του άρθρου 252, παράγραφος 1, του ΝΚ. Ούτε στο πλαίσιο της αναιρετικής διαδικασίας διατυπώθηκε γνώμη επ'

αυτού του ζητήματος από τον εισαγγελέα της Varhonna kasatsionna prokuratura (εισαγγελικής αρχής του Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Βουλγαρία). Εντούτοις, αμφισβητήθηκε από την εν λόγω εισαγγελική αρχή ο ισχυρισμός του κατηγορουμένου ότι στη δικαστική διαδικασία δεν αποδείχθηκε η χορήγηση δανείου έναντι καταβολής τόκων.

### Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της διατάξεως περί παραπομπής

- 16 Στο πλαίσιο της αναιρετικής διαδικασίας το αιτούν δικαστήριο επιλαμβάνεται ως τρίτος και τελευταίος βαθμός δικαιοδοσίας για την απονομή της δικαιοσύνης. Εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να κρίνει αν το δευτεροβάθμιο δικαστήριο εφάρμοσε ορθώς το ουσιαστικό δίκαιο (ήτοι τον ΝΚ) με βάση τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία έκρινε ότι τεκμηριώθηκαν βάσει των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίστηκαν στη δίκη.
- 17 Κατά το εθνικό δίκαιο, το αιτούν δικαστήριο είναι αρμόδιο να απαλλάξει τον κατηγορούμενο, εφόσον τα πραγματικά περιστατικά οδηγούν στο συμπέρασμα ότι δεν προέβη στην πράξη που του αποδίδεται ή εφόσον η πράξη του εξ ορισμού δεν συνιστά αδίκημα. Είναι επίσης αρμόδιο να μεταρρυθμίσει την απόφαση του εφετείου και, βάσει των πραγματικών περιστατικών επί των οποίων ο κατηγορούμενος στήριξε την υπεράσπισή του, να κρίνει ότι η πράξη του συνιστά άλλο ποινικό αδίκημα, το οποίο τιμωρείται με την ίδια ή με ηπιότερη ποινή σε σχέση με το αδίκημα για το οποίο καταδικάστηκε.
- 18 Προκειμένου να αποφανθεί κατά πόσον καλείται να ασκήσει κάποια από τις εν λόγω αρμοδιότητες, συμπεριλαμβανομένης και της εγκατάλειψης της μακρόχρονης και, μέχρι πρόσφατα, πάγιας νομολογίας του, κατά την οποία η κατ'επάγγελμα χορήγηση πιστώσεων μετρητών από φυσικό πρόσωπο («τοκογλυφία») συνιστά ποινικό αδίκημα κατά το άρθρο 252, παράγραφος 1, του ΝΚ, είναι αναγκαίο για το αιτούν δικαστήριο να αποσαφηνιστεί η έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, σημεία 1 και 42, του κανονισμού σε συνδυασμό με το άρθρο 9, παράγραφος 1, της οδηγίας και το παράρτημα I, σημεία 1 και 2, της οδηγίας, τα οποία διαμορφώνουν από κοινού το νομικό πλαίσιο που καθορίζει τους κανόνες για την πρόσβαση στη δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών πιστωτικού ιδρύματος.
- 19 Μολονότι η αιτιολογική σκέψη 42 της οδηγίας επιτρέπει στα κράτη μέλη να καθορίζουν τα ίδια ποιες πράξεις του χρηματοπιστωτικού και τραπεζικού τομέα θα διώκονται ως ποινικά αδικήματα, στην υπό κρίση υπόθεση η ερμηνεία των παρατιθέμενων διατάξεων του δικαίου της Ένωσης είναι κρίσιμης σημασίας για τον καθορισμό του πραγματικού περιεχομένου των επιμέρους στοιχείων της αντικειμενικής υποστάσεως του άρθρου 252, παράγραφος 1, του ΝΚ, το οποίο θεσπίστηκε για την προστασία του εναρμονισμένου πλαισίου του χρηματοπιστωτικού και τραπεζικού τομέα από πιθανές αξιόποινες παρεμβάσεις σε εθνικό επίπεδο.
- 20 Όσον αφορά το αδίκημα για το οποίο καταδικάστηκε ο BG, πρόκειται για διάταξη που ενσωματώθηκε στον ΝΚ το 1995 ως αντίδραση στη μετάβαση στην

οικονομία της αγοράς μετά τις δημοκρατικές μεταβολές στη Δημοκρατία της Βουλγαρίας και τις συνδεδεμένες με αυτές μεταβολές στον οικονομικό τομέα. Η εν λόγω διάταξη θεσπίστηκε με σκοπό να προστατεύσει το χρηματοπιστωτικό σύστημα, και ιδίως τις τραπεζικές πράξεις, από την ανεξέλεγκτη είσοδο νέων νομικών οντοτήτων (των λεγόμενων «χρηματοοικονομικών πυραμίδων») στην αγορά και από δραστηριότητες που παρακωλύουν την ομαλή λειτουργία και τη σταθερότητά του.

- 21 Στο βουλγαρικό ποινικό δίκαιο δεν αναγνωρίζεται ποινική ευθύνη των επιχειρήσεων και, ως εκ τούτου, η διάπραξη του αδικήματος του άρθρου 252, παράγραφος 1, του ΝΚ είναι δυνατή μόνον από ενήλικα (μετά τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας) ή από ανήλικα (μετά τη συμπλήρωση του 14ου έτους της ηλικίας) φυσικά πρόσωπα με ικανότητα καταλογισμού. Στον τομέα του αστικού δικαίου, φυσικά πρόσωπα δύνανται να χορηγούν έντοκα δάνεια, εφόσον τούτο συμφωνείται γραπτώς με τον δανειολήπτη.
- 22 Σε σχέση με τα αδικήματα του άρθρου 252, παράγραφος 1, του ΝΚ, αναπτύχθηκε νομολογία κατά την οποία η παροχή πιστώσεων μεταξύ νομικών ή/και φυσικών προσώπων κατά κανόνα δεν συνιστά αδίκημα εφόσον διενεργείται μόνον άπαξ και όχι συστηματικά, κατ' επάγγελμα και ως πηγή εσόδων για το πρόσωπο που χορηγεί την πίστωση.
- 23 Σύμφωνα με τον ΖΚΙ, ως τράπεζα (πιστωτικό ίδρυμα) νοείται το νομικό πρόσωπο που αποδέχεται από το κοινό καταθέσεις ή άλλα επιστρεπτέα κεφάλαια και χορηγεί πιστώσεις ή άλλης μορφής χρηματοδοτήσεις για ίδιο λογαριασμό και ιδίω κινδύνω. Στον ορισμό αυτόν αναφέρονται πράγματι οι συναλλαγές που είναι εγγενείς και χαρακτηριστικές για κάθε τραπεζικό (πιστωτικό) ίδρυμα: η αποδοχή καταθέσεων και η χορήγηση πιστώσεων. Ωστόσο, ο νόμος δεν υποχρεώνει τις τράπεζες να χορηγούν πιστώσεις προερχόμενες αποκλειστικά από ληφθέντα καταθετικά κεφάλαια. Συνεπώς, εξ αυτού συνάγεται ότι, αφού ο νομοθέτης τιμωρεί κάθε είδους τραπεζικές πράξεις που διενεργούνται χωρίς άδεια, το ίδιο ισχύει και για τις τραπεζικές πιστώσεις, οι οποίες κατά τον ΖΚΙ υπάγονται σε καθεστώς εγκρίσεως (χορηγήσεως άδειας λειτουργίας).
- 24 Η νομολογία αυτή εγκαταλείφθηκε σε μεμονωμένες (μέχρι τούδε) αποφάσεις του αιτούντος δικαστηρίου. Γίνεται δεκτό ότι η κατ' επάγγελμα χορήγηση έντοκων δανείων από κεφάλαια που δεν έχουν γίνει αποδεκτά από το κοινό ως καταθέσεις (η λεγόμενη «τοκογλυφία») δεν δύναται να οριστεί ως «τραπεζική πράξη». Με τις εν λόγω αποφάσεις οι κατηγορούμενοι αθωώθηκαν από το αναιρετικό δικαστήριο στις οικείες ποινικές υποθέσεις με το σκεπτικό ότι η διάταξη του άρθρου 252, παράγραφος 1, του ΝΚ, τυγχάνει εφαρμογής μόνο σε δραστηριότητες για τις οποίες προβλέπονται κανόνες εγκρίσεως (χορηγήσεως άδειας λειτουργίας).
- 25 Σύμφωνα με τον ΖΚΙ, ως «χρηματοδοτικό ίδρυμα» νοείται επιχείρηση, εξαιρουμένων του ιδρύματος και της αμιγώς βιομηχανικής εταιρίας χαρτοφυλακίου, η κύρια δραστηριότητα της οποίας συνίσταται στη χορήγηση πιστώσεων από κεφάλαια που δεν αποτελούν καταθέσεις ή άλλα επιστρεπτέα

κεφάλαια που αποδέχθηκε από το κοινό. Δεδομένου ότι η χορήγηση πιστώσεων από τέτοιου είδους κεφάλαια συνιστά χρηματοοικονομική δραστηριότητα για την οποία προβλέπονται στον ΖΚΙ κανόνες για εγγραφή στο μητρώο –και όχι κανόνες για χορήγηση άδειας λειτουργίας–, στην περίπτωση αυτή η κατ’ επάγγελμα άσκηση της εν λόγω δραστηριότητας δεν συνιστά ποινικό αδίκημα.

- 26 Κατά το αιτούν δικαστήριο είναι αναγκαία η ερμηνεία του ορισμού του πιστωτικού ιδρύματος κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1, του κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, προκειμένου να αποσαφηνιστεί αν η χρήση του συνδέσμου «και», ο οποίος συνδέει τη δραστηριότητα αποδοχής καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό με τη δραστηριότητα της χορήγησης πιστώσεων, έχει την έννοια ότι τα πιστωτικά ιδρύματα χορηγούν πιστώσεις χρηματοδοτούμενες αποκλειστικά από την αποδοχή χρημάτων από το κοινό ενώ δεν επιτρέπεται να χορηγούν πιστώσεις από κεφάλαια αντλούμενα από άλλες πηγές, π.χ. χρεώσεις για υπηρεσίες, τόκους κ.λπ. που εισπράττονται από αυτά.
- 27 Η αμφιβολία σχετικά με την ακριβή έννοια του ορισμού που περιλαμβάνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1, του κανονισμού ερείδεται και στη ρητή απαγόρευση του άρθρου 9, παράγραφος 1, της οδηγίας, σύμφωνα με το οποίο πρόσωπα και επιχειρήσεις που δεν αποτελούν πιστωτικά ιδρύματα δεν επιτρέπεται να αποδέχονται από το κοινό καταθέσεις ή άλλα επιστρεπτά κεφάλαια, καθώς και στις διατάξεις των σημείων 1 και 2, του παραρτήματος Ι, της οδηγίας, όπου οι δύο δραστηριότητες παρατίθενται ξεχωριστά.
- 28 Το αιτούν δικαστήριο αντιμετωπίζει επίσης δυσχέρειες ως προς την ερμηνεία του ορισμού της έννοιας «άδεια λειτουργίας» που διαλαμβάνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 42, του κανονισμού, καθώς η πράξη αυτή των αρχών παρέχει το δικαίωμα άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας εντός του πλαισίου που καθορίζεται από τον εν λόγω κανονισμό και την οδηγία.
- 29 Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 26, του κανονισμού και το άρθρο 34 της οδηγίας τα χρηματοδοτικά ιδρύματα μπορούν να ασκούν τις δραστηριότητες που παρατίθενται στο παράρτημα Ι· το σημείο 2 του εν λόγω παραρτήματος αναφέρεται στη χορήγηση πιστώσεων και ειδικότερα στην καταναλωτική πίστη. Συνεπώς, για το αιτούν δικαστήριο είναι κρίσιμης σημασίας να αποσαφηνιστεί αν η έκφραση «πράξη, οποιασδήποτε μορφής, των αρχών, από την οποία απορρέει το δικαίωμα άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας» που διαλαμβάνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 42, του κανονισμού καλύπτει τόσο την άδεια λειτουργίας (στο πλαίσιο του καθεστώτος εγκρίσεως δια χορηγήσεως άδειας λειτουργίας) όσο και την πιστοποίηση (στο πλαίσιο του καθεστώτος εγκρίσεως δια καταχώρισης στο μητρώο).
- 30 Το αιτούν δικαστήριο ζητεί η παρούσα αίτηση προδικαστικής αποφάσεως να εκδικαστεί με την επείγουσα διαδικασία του άρθρου 107 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου. Τα δύο στάδια της ποινικής διαδικασίας (έρευνα και δικαστική διαδικασία) διαρκούν ήδη έξι έτη, κατά τη διάρκεια των οποίων



επιβλήθηκε δήμευση με απαγόρευση διαθέσεως δύο ακινήτων (το ένα εξ αυτών συνιδιοκτησίας τρίτου προσώπου) και συντηρητική κατάσχεση δύο οχημάτων του BG. Σκοπός των μέτρων ήταν η εξασφάλιση της εκτέλεσεως της ποινής που προβλέπεται στο άρθρο 252, παράγραφος 1, του ΝΚ. Συντρέχει πραγματικός κίνδυνος προσβολής του δικαιώματος για δίκαιη δίκη κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, της Συνθήκης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών σε συνάρτηση με τις επιταγές της εύλογης προθεσμίας και της ασφάλειας δικαίου, οι οποίες, δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 3, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, αποτελούν μέρος των γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης.

ΕΠΙΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ